

טיב הקהילה

פר' ויחי
י"ח טבת תשפ"א
 זמני הדלקת הנרות ומצ"ש
4:11 הדה"ג
5:28 מוצ"ש"ק
6:05 ר"ת
 סוף זמן קריאת שמע ותפילה
9:30 סו"ת א' | **8:23** סו"ת ש"א
10:00 סו"ת ב' | **9:08** סו"ת ג'
 | הזמנים לפי שיעון חודש |
 גיליון מס':
548

יו"ל ע"י קהילת שבתי בבית ד'

בנשיאות מורנו ורבנו הרה"צ

רבי גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

טיב הפרשה

תכלית כל ימי האדם להתמודד עם בחינות הקטנות'

דהנה, כל ימי יעקב עד בואו מצריימה היתה מסכת ארוכה של נסיונות, משנת ה"ג עד שנתו ה"ג מסך חמישים שנה שהה עם עשיו בבית אביו בכפיפה אחת [ובפרשת תולדות הארכנו בענין הקשיים שהיו מנת חלקו באלו הימים] ולאחר מכן התחילו רדיפותיו של עשיו, והוזקק לברוח מבית אביו, ומשך עוד ל"ד שנים התחבא מעשיו, ובהם סבל רדיפות שונות ומשונות מקודם הוצרך להתחבא מאימת המלכות בבית שם ועבר משך י"ד שנים, ולאחר מכן הצטרך לשהות בביתו של לבן אבי אבות הטומאה, ובביתו הטמא סבל מקשיים רוחניים וגשמיים. כעבור תקופה קשה זו שכללה ג"כ אימת פגישתו עם עשיו, נספחה עליו צרת דינה ורדיפות האומות הסובבות את שכס, וכבר ביקש לשבת בשלוה קצפה עליו רוגזו של יוסף שממנו סבל משך כ"ב שנים. כל זה עברו עליו משך מאה ושלושים שנותיו הראשונות.

והנה כל אלו הימים אכן תואמים עם הכלל האמור שכל עוד האדם הוא בבחינת 'ויחי' עליו להתמודד בבחינות של 'קטנות' על כן סיבבו מן השמים שכל ימיו יצטרך להתמודד בצרות שונות ומשונות, אשר בהיבט מאחור ראו כי כל אלו התלאות לא היו כי אם 'אחיזת עינים' מהשטן המשחית, כי ברבות הימים הוכח שקליפות 'עשיו' ו'לבן' ו'שכם' אינם עוד, וגם עניניו של יוסף היתה עננה של שקר, וכל זה היו מתחבולותיו של היצר לבטל את יעקב מעבוד את ה'.

אולם בבואנו ל"ז שנותיו האחרונות של יעקב אשר בהם כבר היו כל תלאותיו מאחוריו, ובנוסף זכה מעתה להיות ניוון משולחנו של מלך כי כל מחסורו היה על יוסף, כעת נראה לנו שאלו השנים כבר לא היו 'בקטנות' ונמצא איפוא שיש מושג של חיי אדם עלי אדמות מבלי בחינה של קטנות, לכן בא הכתוב להודיע שגם אלו השנים היו בו בחינה של 'קטנות', וזהו אמרו 'ויחי יעקב שבע עשרה שנה בארץ מצרים' כי גם ב"ז שנותיו האחרונות היה בו בחינת 'יעקב' - בחינה של 'קטנות'.

כי הן אמת שבאלו השנים לא הצטרך להתמודד בתלאות, אבל בתחבולות הצטרך להתמודד, כי כשם שהתלאות הם מתחבולותיו של היצר כך גם השפע החומרי הוא מתחבולותיו. וכעת שעלו על שולחנו של יעקב כל מעדני עולם, הצטרך להתמודד עם היצר המבקש להטעימו מטוב העולם הזה, ובפרט שהיתה זאת בהיותו במצרים המוגדרת כ'ערוות הארץ' ובניה הלכו שבי אחר תענוגי הבל, והיתה אוירת מצרים כולה להוטה אחר כל ההנאות המתחדשות, והוטל על יעקב ובניו לעמוד על המשמר לבל יהיו נמשכים אחרי אוירת מצרים הטמאה שהיתה מתגרה בהם, והיתה זו עבורם מצוקה של ממש.

היוצא מכל האמור שעל האדם להבין מה ה' דורש מאתו, ולא יתמה על כך שרוב ימיו עוברים עליו מתוך התמודדות שונות ומשונות שהינם סיבות המונעים אותו מעבוד את ה', כי בהשגחה באו אלו לפתחו כדי שבו בשעה שהינו מתמודד עמם לא ירפה ידו מעבוד את ה', על אף שהללו מעוררים אותו לרפיון ח"ו.

וַיְחִי יַעֲקֹב בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם שְׁבַע עָשָׂר שָׁנָה וַיְחִי יְמֵי יַעֲקֹב שְׁנַיִם שָׁבַע שָׁנִים וְאַרְבָּעִים וּמָאתַיִם שָׁנָה: וַיָּקָרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לְמוֹת (מ, כח כט)

הנה, כשמונה הכתוב את מספר שנות חייו של יעקב קראו בשם 'יעקב', ורק כשמדבר על מיתתו - אז קוראו בשם 'ישראל'. וכבר הארכנו לעיל בכמה מקומות שיעקב רומז לקטנות וישראל רומז לגדלות, (עיין באור החיים הק' בפרשתינו).

ואפשר שבא לרמז בזה, כי האדם בחיי חיותו הוא בבחינת 'יעקב', כי כל ימי האדם עלי אדמות הוא בבחינת 'קטנות', ובחינות הגדלות' הניתן לו מזמן לזמן הם רק באקראי, ולא נתנו לו אלא כדי שתהיה ביכולתו להחזיק מעמד בימי 'קטנות' הבאים הלאה. וכל זה נקבע מראש על ידי מסבב הסיבות, כדי שינהל האדם מלחמה תדירית עם יצרו, ואז בדין הוא שיטול שכרו בעולם הנצחי. ולכן ראו שגם הצדיקים שזכו לקרבת אלקים היו יראים מאוד פן ידבק בהם חטא ועוון, וכפי שמסופר על אחד הצדיקים מתלמידי הבעל שם טוב הקדוש, שהיה בוכה ומתפלל כל ימי חייו לפני הבורא, שאם הקב"ה יודע שאמור הוא לחטוא ביום מן הימים, יקדים להמיתו ר"ל, כי ידעו הצדיקים שאין העולם הזה ראוי להתקיים אלא בזכות בחינות 'קטנות' שבו, כי זהו הרווח שיש להקב"ה בעולמו, שבני ישראל נמצאים בקטנות ואעפ"כ מנהלים קרב מול יצרם. ומאחר שה'קטנות' הינו נשקו של היצר יש לחשוש פן יגביר האויב את נשקו כדי להעביר את האדם על דעתו.

והנה אחר שעוברים על האדם תקופות של 'קטנות', ומתחיל הוא להתבונן לאחוריו אז מתברר לו שכל ענין 'קטנות' הם כאין, ולא באו אלא כדי להילחם עמו, ובהירות זו היא בחינת 'גדלות' כי מהבנה זו יקח לעבוד את ה' הלאה מבלי להתפעל מהקשיים הבאים בעקבות הזמן. וזהו אמרו 'ויקרבו ימי ישראל למוות' כי כל תקופה העוברת על האדם הרי מתקרב הוא ליום המיתה, וככל שמתקרב אל יום המיתה זוכה עוד ועוד לבחינת 'ישראל' המורה על גדלות, כי אחר כל תקופה מבין עוד ועוד מתחבולותיו של היצר כדי להפיל את האדם לידי קטנות.

רומז בזה הכתוב שלא יתרפה האדם בעבודת ה' כשרואה שעליו להתמודד בבחינות של קטנות, כי לאמיתו של דבר אין אלו המניעות כדאים להפריעו מעבודת הקדוש, וכפי שיוכח ברבות הימים אחר שיחדל היצר מתחבולות אלו, ואם ח"ו יתפעל כעת מתחבולותיו יצטער אז מאוד על שהחמיץ ימיו על לא דבר. אך גם אם הגיע למצב כעין זה עליו להתחזק לכל הפחות מכאן והילך מבלי להתפעל מהתחבולות המתחדשות לבקרים.

ולאור האמור יש לומר שמזה הטעם הקדים הכתוב ומנה את השבע עשרה שנותיו האחרונות של יעקב קודם שסיכם את כל שנות חייו במספר הכולל, כדי להודיע להאדם שאין לך יום מחיי האדם שאין בו בחינת קטנות'.

טיב המערכת

ראה פניך לא פיללתי

דרכם של הצדיקים שהם תמיד מרוצים ושמחים ומודים על כל מה שנותנים להם, לעומתם הרשעים לעולם אינם מאושרים ותמיד מלאים טענות, תמיד חסר להם, וגם אם נתנו להם את מבוקשם עדיין אינם מרוצים והם רוצים עוד, כך ראינו אצל יעקב ועשיו, כשנפגשו אמר יעקב יש לי כל - כלומר איני צריך יותר כלום, אבל עשיו אמר יש רב - כלומר יש לי הרבה אבל זה אינו מספק אותו.

יעקב אבינו מלמד אותנו מדרגה נוספת של הודיה להש"ת, לפני מיתתו הוא אומר ליוסף 'ראה פניך לא פיללתי והנה הראה אותי אלוקים גם את זרעך', הוא מודה עכשיו לא רק על זה שהוא זוכה לראות את בני יוסף, אלא גם על כך שזוכה לראות את יוסף עצמו, הגם שכבר עברו שבע עשרה שנה מאז שראוה שוב, ובטח בכל אותם שנים הוא שמח ובכל הזדמנות הודה לקב"ה על שהשיב לו את בנו האובד, בכל זאת הוא זוכר גם עכשיו להודות על זה לקב"ה, על אותו חסד שעשה עמו לפני שבע עשרה שנה.

כל אדם שיש קצת שכל בקדקדו מבין שזה דבר בסיסי להודות למי שנותן לך ועושה אתך חסדים, ומי עושה אתך חסדים יותר מבורא העולם הקב"ה בעצמו? הרי בכל יום ובכל עת ובכל שעה הוא עושה איתנו ניסים, ועל כך אנו אומרים ב'נשמת': 'אילו פינו מלא שירה כים, ולשוננו רינה כהמון גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, ועינינו מאירות כשמש וכירח, וידינו פרושות כנשרי שמים, ורגליו קלות כאילות, אין אנהנו מספיקים להודות לך על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות פעמים הטובות ניסים ונפלאות שעשית עם אבותינו ועמנו, וכל הלשון הזו אינה מליצית בלבד, אלא זו האמת! עלינו ללמוד מיעקב אבינו הצדיק ולהודות לקב"ה בכל הזדמנות גם על ניסים שנעשו עמנו לפני זמן רב, וגם אם כבר הודינו עליהם בעבר, תמיד צריך וראוי להודות שוב ושוב.

(ע"פ טיב חזרה ויחי)

ניתן לשפוע את שיחותיו של פורנו ורבנו שליט"א • במספר מיוחד וישיח
 באידיש: 073-2951321 • בלשון הקודש: 073-2951320

טיב
 ההודעות

המשך - הלכות קריאת שמע

א. צריך להשמיע לאזנו מה שמוציא בפיו, בקריאת שמע וה"ה בברכותיה, ולדעת הב"ח הוא מדרבנן, אמנם דעת הראב"ד הובא בחידושי הרשב"א, שמדאורייתא צריך לנהוג כן לכתחילה (סי' וי"ב סק"ד ה).

ב. ובדיעבד אם לא השמיע לאזנו, יצא ובלבד שיוציא בשפתיו (סי' ט).

ג. ודין זה שאם לא השמיע לאזנו, יצא הוא אפילו בקריאת שמע וכ"ש בשאר המצוות (ביהל ד"ה ואם לא).

ד. אבל אם לא הוציא המילים בשפתיו כלל, אלא רק הרהר קריאת שמע בליבו לא יצא, דקי"ל הרהור לאו כדבור דמי (פ"ב סק"ד).

ה. אם מחמת חולי, או אונס אחר, קרא קריאת שמע בליבו, יצא (סי' ט).

ו. והאי יצא לא לגמרי קאמר, דהא קי"ל הרהור לאו כדבור דמי, אלא רצה לומר, דעכ"פ בשעה שאינו יכול לדבר יהרהר קריאת שמע בליבו, והקב"ה יקבע לו שכר עבור זה, אבל בעצם אינו יוצא בזה ידי חובת המצווה (פ"ב סק"ד).

ז. ועל כן כשישתלק האונס, אם עדיין לא עבר זמן קריאת שמע מחוייב לחזור ולקרותה (פ"ב סק"ד).

ח. אם הוא במקום שאינו נקי לגמרי, ואינו יכול לנקותו משום אונס, או אף לכתחילה יהרהר קריאת שמע בליבו (סי' ט).

ט. ובלבד שלא יהא מקום מטונף לגמרי, כיון דבמקום הטינופת אסור אף להרהר בדברי תורה, ועל כן אם המקום הוא מטונף לגמרי, לא יהרהר נוסח קריאת שמע או הברכה, רק יחשוב בליבו שמחוייב בהם ומחמת אונס אינו יכול לקיימם, ויצטער על זה, וד' יראה ללבב ליתן לו שכר המחשבה כיון שהוא אונס (פ"ב וי"ב סק"ט).

י. דאמרין הכי במדרש, אמרי האזינה, ה' אמר דוד, רבונו של עולם בשעה שאני יכול לדבר אמרי האזינה, ובשעה שאיני יכול לדבר בינה הגיגי, והגיגי רצה לומר המחשבה, שאם היה רוצה לומר דיבור אפילו לבשר דם אין לומר בינה בדבר ששומע, אלא מתוך שאינו אלא במחשבה אמר לשון בינה, וכן נראה מהפסוק שאומר בהגיגי תבער אש דברתי בלשוני, דמשמע שהדיבור דבר אחד והמחשבה דבר אחר (ש"ע ר"ב ס"ט).

יא. ודין זה לאו דוקא לענין קריאת שמע, אלא ה"ה לענין תפילה ושאר ברכות, דמדינת אינו יוצא ידי חובת התפילה בהרהור (ביהל ד"ה ואם).

יב. אם האדם בעצמו אינו נקי לגמרי, כגון שנגע בידיו במקומות המכוסים, יכול להרהר קריאת שמע בליבו (ביהל ד"ה ואם).

יג. אבל אם היו ידיו או שאר מקומות מגופו מטונפות ממש, בודאי אפילו הרהור אסור (ביהל ד"ה ואם).

טיב התחזקות ולבן שינים מחלב

טוב המלביץ שיניים לחבירו יותר ממשקהו חלב

יעקב אבינו, בשעה שבירך את בניו הקדושים, י"ב שבטי ק-ה, הוא אומר ליהודה (בראשית מט, יב) "חַקְלֵי עֵינַי מִיָּד וְלִבְךָ שֵׁנִים מִחֶלֶב", ולמדו מזה חז"ל (כתובות ק"א) לימוד נפלא: "אמר ר' יוחנן, טוב המלביץ שיניים לחבירו יותר ממשקהו חלב, שנאמר: וְלִבְךָ שֵׁנִים מִחֶלֶב, אל תקרי לְבָן שֵׁנִים אלא לְבָב שֵׁנִים" (דהיינו שגורם לחבירו לשמוח ולשחק עד שמתגלה הלבון שבשיניים).

ובאמת אין לך צדקה גדולה וחסד יותר מלשמוח אנשים ולהסביר להם פנים שוחקות ומאירות, ומצאנו בדברי רבותינו ז"ל שאמרו כי הארת הפנים חשובה הרבה יותר מעצם נתינת הצדקה לעני, שאפילו אם התאמץ בעל הבית ליתן מטבע הגונה לעני אבל עשה זאת בפנים חמוצות ולא בסבר פנים יפות, אין לצדקה כל ערך, וכמו שנפסק בשולחן ערוך הלכות צדקה (סימן רמט סעיף א): "צריך ליתן הצדקה בסבר פנים יפות, בשמחה ובטוב לבב, ומתאוון עם העני בצערו ומדבר לו דברי תנחומין, ואם נתנה בפנים זועפות ורעות הפסיד זכותו".

וכן איתא באבות דרבי נתן (פרק א'): "והוי מקבל את כל האדם בסבר פנים יפות, כיצד, מלמד שאם נתן אדם לחברו כל מתנות טובות שבעולם ופניו כבושים בארץ מעלה עליו הכתוב כאלו לא נתן לו כלום, אבל המקבל את חבירו בסבר פנים יפות, אפילו לא נתן לו כלום, מעלה עליו הכתוב כאלו נתן לו כל מתנות טובות שבעולם".

הנך בני עלמא דאתו נינהו

הגמרא במסכת תענית (נ"ב) מספרת על רבי ברוקא ששהה בשוק הגדול וההומה של העיר, ולפתע הוא מבחין באליהו הנביא הנמצא אף הוא בתוך השוק, שמח רבי ברוקא על הזכות הגדולה שנקרתה לפניו ותיכף ניגש ושאל את אליהו הנביא האם בתוך כל ההמון הנמצאים כאן נמצא גם איזה אדם שאפשר להצביע עליו שהוא בן העולם הבא, בתחילה ענה לו אליהו הנביא בלאו, אולם לאחר זמן מועט עברו לפניו שני אנשים בתוך השוק, והחווה לו אליהו הנביא עליהם ואמר לו כי אכן האנשים האלה הם בני העולם הבא.

רבי ברוקא מיהר אחריהם ויעינבם בדרכם, הוא השתוקק לדעת את הסיבה אשר בגינה זכו להיות בני העולם הבא, שני האנשים נעתרו לבקשתו של רבי ברוקא ואמרו לו שזכו לזה מחמת טבעם הטוב והמנהג היפה שהם נוהגים עם הבריות, בכל עת שהם מבחינים באיזה איש השרוי בעצבות, הם לא מרפים ממנו, אלא משתדלים בכל כוחם לשמוחו במילי דבדיחותא עד שנחלץ מן העצבות, כמו כן, כל פעם שהם רואים שני אנשים המתקוטטים זה עם זה אזי לא ינחו ולא ישקטו עד שמצליחים להביא אותם לפיוס וליישור ההדורים.

האיר פניו לכל אחד

זהו אכן עבודה ככל העבודות ומצוה גדולה, ובאמת אין אנו יכולים לשער כלל את גודל המצוה ואת ההשפעה העצומה שיכולה לחולל מילה אחת שנאמרת לשני מתוך טוב לב ובפנים שוחקות, דורות רבים אפשר להעמיד בכך, לא צריך להיות עבור זה מומחה גדול או תלמיד חכם מופלג, כל אחד ואחד יכול להעניק את זה מסביביו בשפע גדול ובלי גבול, צריך רק לפקוח את העיניים ולהתבונן, סיפורים רבים ישנם בענין זה, וכפי שמספר מורנו הגה"צ שליט"א סיפור נפלא שמתוכו אנו למדים את גודל הענין והחשיבות היתירה שהעניקו גדולי ישראל עבור מילה טובה וחיוך יהודי.

היה זה בעת שעסק הגאון הגדול רבי איסר זלמן מלצר זצ"ל בחיבורו המפורסם 'אבן האזל' על הרמב"ם, ובמהלך הסוגיות הגיע לביורו זמן קריאת שמע ותפילת שחרית. לאחר שהעמיק בעיון ההלכה ובידורה המקיף כדרכו בקודש, העלה מסקנתו בדעת הרמב"ם שזמן קריאת שמע ותפילה הנכון לכתחילה, הוא בעת נץ החמה דייקא כוונתיקין, והתפילה שלא כוונתיקין הרי היא בדיעבד, (עיי' מ"ש באבן האזל בפ"א מהלך קריש ה"א י"א).

והנה, דרכו של רבי איסר זלמן מאז ומתמיד היה להתפלל שחרית בבית הכנסת החסידי שבשכונת "בתי ראנד" (ראנדו שול), שם היו מתפללים שלא כוונתיקין, אלא מאוחר יותר. - אך עתה, לאור מסקנתו המחודשת בדעת הרמב"ם, והחלט בדעתו שיש מקום לחוש למעשה לשיטת הרמב"ם, ומן הראוי להקדים ולהתפלל תפילת שחרית כוונתיקין! ואכן הלך וקבע עם תלמידו שהיה ישן בביתו ומסייע לרב ולרבנית בכל הנצרך להם, שלמחרת בבוקר יקומו בהשכמת הבוקר, כדי ללכת לתפילת שחרית כוונתיקין.

לפנות בוקר הקיץ הבחור בשעה היעודה, והנה רואה הוא שר' איסר זלמן כבר קם מזמן, והוא מתהלך בביתו אנה ואנה, כחושב ומתחבט בענין קשה וסבוך. הבחור הזדרז והכין עצמו ליציאה לדרך, וכשראה שהראש ישיבה מתעכב, ניגש אליו ביראת הכבוד והעיר לו בעדינות שהשעה מתאחרת, ואם נמתין עוד הרי נפסיד את המנין של וותיקין!

לפליאתו, ענה לו ר' איסר זלמן בגאונות ישרות מידותיו המתוקנות: "התבוננתי היטב בדבר, והגעתי למסקנא שלא להתפלל בנין" - ופירש טעמו: הנה בבית הכנסת שבבתי ראנד שם אני מתפלל בקביעות זה רבות בשנים, יש מנין קבוע של יהודים טובים מן השכונה, שהתרגלו במשך השנים בכמה דקות הספורות שלאחר התפילה, תוך כדי קיפול הטלית והתפילין, שמברכים איש את רעהו בברכת "צפרא טבא!", ודורשים ומתעניינים איש בשלום רעהו, כאשר מצוי בבתי כנסיות של מניינים הקבועים בכל יום. - והנה ערכת חשבון נפשי, שישנם שם כמה יהודים שנהנים מאוד כשהראש ישיבה שואל בשלומם ומתעניין בטובתם, וקשורים עמי בעבותות אהבה בקורות חייהם וענייני מלאכתם וכיוצא, והשיחה פורחת הזו שלאחר שחרית נוסכת בהם כח ועידוד רב! - ועתה אם אפסיק להתפלל שם, אגרום להם חלישות הדעת, ואגזר מהם את החיזוק וההנאה הזו שיש להם בפתחת יומם...

עדיף לי אפוא - סיים ר' איסר זלמן - לוותר על 'לכתחילה' של הרמב"ם, העיקר שלא לגרום צער ואכזבה וחלישות הדעת לאיש ישראל!!!

מרן הרה"ק בעל "בני יששכר" זי"ע

כתב הגה"ק רבי אהרן ראטה זצוק"ל, בספרו המפורסם "שומר אמונים" (מבוא השער פרק ט, חל"ק: "הגאון קדוש ה', אשר האיר כל העולם בחיבוריו, רבינו בעל בני יששכר ז"ל, וחיבר ספר 'מעין גנים', וקולו כשהל בזקוקין דגורא היורדים לחדיי בטן המדברים שם מעניני

אמונה, לחזק בדקי אמונתנו הקדושה. כי כבר בימי התנוצצו רשעי הערב רב, גלגולי דור המבול סדום ועמורה. לפשוט טלפיהם, ולהרבות ארסיות שלהם, ולזהם ולשקץ הנפשות השייכים לשרשם דייקא. כי רגלי חסידיו ישמור, ולא יתן לעולם מוט לנפש הצדיק, והרעיש עולמות על עניני חיזוק אמונה".

"כי הצדיק הזה, אחר גודל חכמתו בתורה בנגלה ובנסתר, ומחו שיהיה הפלא ופלא, עד שאמרו עליו העולם שהיה לו שני מוחות, כי ביד אחת כתב חידושי תורתו

העמוקים, ובאותו זמן דיבר גם כן עם אנשים דברים מסודרים. ונראה קצת מן הקצת מחיבוריו הקדושים, עומק חכמתו. מלבד רוח הקודש ומפתים נוראים אשר פעל, והחזיר לאלפים מישראל בתשובה על ידי תורתו ועבודתו, שהיה באש להבות אש, ועם כל זה אמונה פשוטה שלו היה בל לשער".

"ושמעתני מזקני החסידים ראי' ה' שהתאבקו אצל בניו הקדושים, שאם שמע מאיזה איש איזה דברו שהיה נראה חלוש ומתרופף קצת מהאמונה החזקה ה', או דיבור שמורה על קרירות האמונה ומגודל ההשגחה העליונה, צווח בקולי קולות נוראות עד שהכניס אמונה גדולה בלבבות כל השומעים".

"וספרו לי, שאמר פעם אחד על ענין שהיה המדובר בין אנשי שלומו, כי כל מי שמסתפק על קבלת ישראל, ולמשל שאומרים העולם שמתים שכיחים בבתי כנסיות. ואמר הגם שלא נכתב זאת בשום מקום, אבל כיון שמקובל זאת בין המון ישראל, מי שאינו מאמין בזה נקרא 'אפיקורסו', וככה ביתר העניינים כעין זה. והביא ראיות רבות מדברי רז"ל, כי היה בקי בכלוא תלמודא, וכל ספרי המקובלים שגורים כמעט על פי".

"וכן מסר נפשו על כל מנהגי ישראל הקדושים הישנים ועל קבלתם, אפילו על קבלת נשי ישראל הצנועים אין להסתפק ח", כי הכל נמסר דור אחר דור מאבותינו הקדושים".

"ואם ספרו איזה עובדא אמיתית מאיזה צדיק, ואם אחד היה מפלפל ומסתפק בזה, אמר שזה גם כן שורש מאפיקורסות רח"ל. ואמר כי כל צדיק, הגם שלא היה אצלו זה העובדא, היה בכוחו לעשות ולפעול עוד יותר מזה המסופר" עכ"ה"ט, עיי' שם עוד בדברי קדשו החוצבים להבות אש.

-> • • <-

בשחר ימי של הרה"ק בעל "בני יששכר" זצוק"ל נודע והתפרסם כגאון מופלג וצדיק מורם מעם, מתחילה התקבל לרבנות בעיר "ריוואטש", שם שימש ברבנות כמה שנים, והנהיג עדתו ביד רמה בטוב ובנעימים. יהודי אחד מלושבי עירו היה איש פשוט, תמים ישר דרך, שהסתופף בצל קדשו של מרן החוזה הרבי מלובלין זצוק"ל, ובהיות שבתמימותו לא ידע כיצד כותבים הקוויטעל, היה מבקש תדיר מתלמידי חכמים וחסידים שיכתבו עבורו את הקוויטעל. - והנה עתה משהגיע הרב החדש, שהיה תלמיד חכם וחסיד נאמן משכמו ומעלה, ניגש האישי אליו בטרם צאתו לדרכו בבקשה לכתוב עבורו את הפתקא.

כאשר הגיע האישי לובלינה, והגיש את הפ"ן בפני הרבי, שאל תיכף מי כתב את הפתקא הזה? סיפר האישי על הרב הצעיר החדש שהגיע לעירם, והוא זה שכבש לו את הקוויטעל.

אם כן, ענה החוזה, איך זקוק עוד לדידי ולדכותי? כי זה הרב 'הכותב' של פתקך, כבר פעל לך את ישועתך בעצם כתיבתו. - אך זאת אבקש ממך, בהגיעך לעירך תבקש מהרב החדש המרא דאתרא, שיואל בטובו להיכנס אצלי, כי ברצוני לראותו ולהכירו.

כשמוע הרב את דברי האישי, שהחווה מבקש לראותו, יצא תיכף ומיד לדרכו לראותו ולהיירא את פני הקודש, ובהיותו שמה נהפך לאחד מתלמידי החוזה זי"ע. ומאז נסע לובלין כמה וכמה פעמים, ומזכירו

בספריו רבות פעמים במה שזכה לשמוע מפי קדשו, עד שברבות הימים זכה בעצמו להנהיג העדה, כשנתמנה ונעשה ראש ב'ני ישראל.

[סיחה אודות אמונת הצדיקים]

-> • • <-

הרה"ק בעל "בני יששכר" זצוק"ל היה מקפיד מאוד בשמירת מנהגי ישראל, (כמו שהובא לעיל מספה"ק שומר אמונים), ובכל מנהג שהיה נהוג בבית ישראל, אפילו במנהגי הנשים ומלבושיהן, היה שומר עליו מכל משמר, ומוצא לו מקורות נאמנים בדברי רז"ל ובקדמונים.

אחד המנהגים שהיו שמורים בחצר הקודש דינוב שנים רבות, שיך לתפילת המנחה ביום השישי בפניא מעלי דשבתא קדישא.

את תפילת המנחה שבערב שבת בדינוב היו פותחים, לפני

השתחילו "אשרי יושבי ביתך וגו'", במזמור קמ"ד שבתהלים: "לדוד ברוך ה' צורי וגו'", שהוא קאפיטל אחד לפני 'תהילה לדוד וגו' הבא אחריו בקאפיטל קמ"ה. - וכך נמצאו מסיימים את פרק קמ"ד עם פסוקו האחרון (פסוק טו): "אשרי העם שככה לו אשרי העם שה' אלקי", ומחברים וממשיכים עם הקאפיטעל שלאחריו, "תהילה לדוד וכו'".

מנהג זה נפוץ בכמה קהילות בקודש, אלא שברוב הקהילות אומרים פזמון זה במוצאי שבת קודש, בין המזמורים הנאמרים לפני תפילת ערבית. כאשר נהוג עד היום בהרבה קהילות חשובות יוצאי ליטא, וכן בעדות המזרח כנודע.

אבל מנהגו של הבני יששכר, וכן נהגו צאציו אחריו, לאומרו לפני תפילת מנחה שבערב שבת קודש.

טעם זה המנהג המחודש נובע מתקנת רבו המובהק הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זצוק"ל, כאשר פעם ביום השישי ערב שבת קודש בשעת בין הערביים הגיעה שמועה מבוהלת אל העיר רימנוב, שהנה הפורעים הקוזקים מתקרבים אל העיר. פחד גדול נפל על היהודים תושבי העיר מן הפוגרום הנורא, כי בכל מקום בואם השחיתו והחריבו את כל הנקרה בדרכם, ובפרט עם אחינו בית ישראל היו נוהגים באכזריות נוראה כנודע.

ובהיות שהיה זה סמוך לקבלת השבת, ציוה הרבי ר' מענדל שיקדימו כולם לקבל פני שבת מלכתא, ולהתאסף יחדיו בבית הכנסת הגדול שבעיר, ושם בתפילת המנחה לפני שפתחו באשרי יושבי וכו' הורה לומר בהתעוררות עצומה את הפזמון שלפניו "לדוד ברוך ה' צורי, המלמד ידי לקרב ואצבעותי למלחמה וגו'", כנהוג בכמה קהילות ישראל.

ואכן עלתה שוועתם לפני האלקים, וברגע אחרון ממש בעמדם בשערי העיר שינו הקוזאקים לפתע את כיוון רדיפתם ודילגו על פני העיר רימנוב, ולבני ישראל היתה הרווחה והצלחה.

ומני אז הנהיג הרבי הק' מרימוב זי"ע, לזכר אותו הנס, לפתוח בכל ערב שבת קודש בתפילה זו, שבסגולתה להינצל מכל אויב ומכל פגע רע, כמבואר בפסוקי קאפיטעל נורא זה, עיי' שם.

וכן המשיך בזה כדרכו בקודש, לתלמידו הנאמן הבני יששכר זצוק"ל, שכאמור היה שומר במסירות נפש בכל דבר ודבר שנהגו ישראל קדושים.

וללמד על הכלל כולו יצא, שלא לזלזל חלילה בשום מנהג ומסורת המקובל מבית אבא ואמא, ולהחזיק איתן בשמירת דרכי אבותינו ואימותנו הק' עליהם השלום, ולא לשנות לא בלבושם ולא במנהגם כהוא זה! וההולך בדרכם ומחזיק במנהגם הולך בטח, וברכת אבות תהיה לסעדו בעדו תמיד.

[מתוך שיחת שמירת מסורת אבות, "כללית" קובץ 307009]

-> • • <-

דבר פלא מצאתי בספה"ק "לחם עוני" (דף שני"א), שבעיר דינוב מקום כהונתו של הרה"ק בעל "בני יששכר" זי"ע, ובכל מחוז הכפרים הסמוכים לה, היו נוהגים לומר סליחות החל מראש חודש אלול. - הגם שבשולחן ערוך אורח חיים (סי' תקפ"א ס"א) נראה דעת הרמ"א שלא

להפוך בעמוד ד' |

סיפורי השגחה פרטית שנשלחו לערכת ע"י הקוראים

לכל אשר יקראוהו באמת'

אחינוני כבר תקופה חולה במחלה קשה, לאחרונה מצבה התדרדר עד כדי סכנת חיים. לאחר היוועצות בין גורמי רפואה שונים הוחלט על הליך רפואי מורכב והרופאים רצו שנחתום על מסמכים כאשר הם בעצמם מסופקים על כיוון הפעולה מה שמחביטנינו דרש הכרעת רב בעל תפיסים רחבות.

כל בני משפחתנו סומכים על מוצא פיו של אחד מצדיקי הדור שכולו אומר קדוש ועלי הוטלה המשימה לשאול למוצא פיו. הנחתי את כל עיסוקי בצד וניסיתי להשיג את הרב בסלולרי ובבית ודרך הגבאים אך לשווא, כך במשך רבע שעה שנחשב לנצח במצבים מעין אלה בפרט שבין לבין אני מקבל שיחות והודעות של: "מה קורה?! מחכים לתשובה!!!"

עצרתי את הרכב בצד הרמתי ידי אל על ובקשתי מה' שירחם כי אני מצליח לקבל דעת תורה וכבר השעה דחוקה ביותר, עודי ממלמל תפילה הבוקעת מעומק לב ומול הפרצוף שלי אני רואה את הצדיק יוצא מסימטא, אחוז התרגשות רצתי ושאלתי להכרעתו שתוך כדי דיבור הועבר למשפחה בבית החולים.

אני כותב ורועד מהתרגשות עד כמה שומע ה' את תפילת האדם שבוקע מעומק לב.

בעל המעשה:ח.ב.

• • • • •

'חסדי ה' כי לא תמנ'

התחייבתי לערוך סעודת מלווה מלכה גדול ואיכותי סמוך לצאת השבת בירושלים עיר הקודש תובב"א.

בשבת התארחתי בבית שמש, בצאת השבת נסעתי ברכבי ירושלימה על מנת להתארגן ולערוך את הסעודה כראוי. בדרך ניסו לעצור טרמפים קבוצה של בחורים אלא שמפאת הלחץ חשבתי שלא להתעכב בעצירה לטרמפיסטים וחלפתי על פניהם, אלא שמצפוני העיק עלי שמא בכך שאני ממחר לדבר מצוה האם זה מונע ממני לעשות מצוה נוספת על הדרך?

חוקתי בלמים וחזרתי אליהם לאוספם לרכבי. הם שמחו מאוד והתחלנו לשוחח בדברי תורה. לפתע הרחננו ריח של צמיג שרוף, עצרתי בצד. התברר שהצמיג התפוצץ, שלושת החבר'מאנים הפשילו שרוולים ולא נתנו לי לגעת בשום דבר תוך שש דקות על השעון הצמיג הוחלף בצמיג הלופי והמשכנו בדרכינו...

אני שואל אתכם, מי הרוויח זמן מהמצוה? אילו המשכתי ולא אספתי אותם היה לוקח לי לפחות חצי שעה שהרי איני מיומן בהחלפת צמיגים, ומה גם שחבר ששמע את הסיפור אמר לי שהיה לי נס כפול שהרי צמיג שמתפוצץ בנסיעה של 120 קמ"ש יכול לגרום לאיבוד שליטה על הרכב ועתה שהיה משקל של שלושה גברים במשקלים טובים יתכן שהם יצבו את הרכב מאיבוד שליטה.

אז מי גמל חסד עם מי?!

בעל המעשה:ח.ב.

הפענוני לזכות את הרבים בסיפור של השגחה פרטית נוצרן לשלוח אל ר' שפחה סביאלס בפקס: 15326517922 או ל: o.y.wines@gmail.com

לומר סליחות מראש חודש. זה"ל: "נוהגים לקום באשמורת לומר סליחות ותחנונים, מראש חדש אלו ואילו עד יום הכפורים". והרמ"א הגיה: "ומנהג בני אשכנז אינו כן וכ"ו עכ"ל. - מכל מקום בדינו לא נהגו כן, כאשר נהגו הרה"ק הבני יששכר לומר הסליחות מראש חודש. והיו אומרים כסדר שאנו אומרים בשבוע שלפני ראש השנה, וכשסיימו חזורים עוד פעם מתחילה, וכך נהגו חלק ניכר מבני העיר.

[וכבר נודע מאמר העולם על לשון הרמ"א: "ומנהג בני אשכנז אינו כן", שאין זה לשון מצוי כל כך, שיאמר בלשון שלילה מה שאין נהגים, רק אומר בלשון חיובי מה שכן נהגו. - אלא שמתאונן על כך הרמ"א, שחבל שאין המנהג כן...]

ברם בנו הרה"ק רבי דוד מדינוב זצוק"ל בעל ה'צמח דוד', והרה"ק רבי אלעזר מלאנצהוט זצוק"ל, לא נהגו אחריו כן. ומכל מקום מניין אחד נשאר בכפרים שם, שהמשיך במנהג הקדום של הבני יששכר לומר סליחות מראש חודש אלו, ומניין זה התקיים עד ימי השואה, כשנכחדה היהדות הנאמנה מבית דינוב וסביבותיה. ונודע מאמר הצדיקים, שיש לשום אל לב, שהרמ"א ז"ל חולק רק על המנהג לומר 'סליחות' החל מראש חודש אלו, אבל על המנהג 'לקום באשמורת' אינו חולק, ואכן, ישראל קדושים בכל קהילות הקודש, היו נוהגים לקום באשמורת להגות בתורה ועבודת ה'.

[שוחות המנה לימים תוראים, ח"י אלו תשע"א]

<< >>

אביו של הרה"ק הרבי ר' צבי אלימלך מדינוב זצוק"ל בעל ה'בני יששכר', שמו היה רבי פסח זצ"ל, לפיכך נוסדו שיימש כמלמד באחת העיירות. - באותם ימים היו תלמידי חכמים רבים שבחרו במלאכת המלמדות, והיו נוסעים למשך כמחצית השנה לעבודתם, מקבלים שם מקום מגורים שקט, כדי שיוכלו ללמד את הילדים במנוחה, ובשאר שעות היום לרבות הלילה עסקו בתורה הקדושה כאוות נפשם, ומתבודדים בינם לבין קונו.

רבי פסח התכונן לשוב אל ביתו לקראת חג הפסח, לאחר 'זמן חורף' שלם שעשה בעסק המלמדות בעיירה רחוקה. בטרם נפרד מתלמידיו האהובים, תחב אביהם הנאמן אל תוך ידו מעטפה שמונה, שמכורת על חצי שנה של עבודה טובה ומשובחת, האמורה לספק טרף לביתו למשך מחצית השנה הבאה.

והנה בעודו בדרכו, כשחלף על פני אחת העיירות, הגיע לאוזנו קול נעה הבוכה בכי רב, הוא נחרד לברר מדוע בוכיה ריבה זו, ונודע לו שמדובר בכלה צעירה שאביה הביטח עבודה 'נדף' בסכום נאה, אבל איננו מסוגל לעמוד בתשלום התחייבותו. והנה הגיע זמן החתונה, וזה עתה אמרו משפחת החתן, שאם אין 'נדף' אין חתונה! ורוצה החתן לעזובה ולחפש לו שידוך אחר.

כשיביר ר' פסח את הסכום המדובר, התפלל לשמוע שזהו בדיוק סכום המונח במעטפה שבחיקו בשכר מלאכת חצי השנה, חושבנא דדין כחושבנא דדין! ובהיותו בעל אמונה וביטחון איתן בקונו, לא היסט הרבה, הוציא את המעטפה ונתן את כל כספו משלם לעותה כלה, כדי שתוכל לצאת אל חופתה בכבוד. - הכלה התרגשה עד מאוד, צערה הגדול נהפך לשמחה רבה, וכל בני המשפחה הודו לו בכל לב, וניגשו תיכף לשמחת הנישואין.

רבי פסח נצרך להמשיך בדרכו לביתו, אך בהגיעו אל עירו חשב בליבו מה יאמר בביתו, כשזוגתו החשובה והילדים כבר מצפים ומייחלים לבואו, שיביא עמו את המעות החסרים להם כל כך... - ומשלא מצא עצה בנפשו כיצד לתרץ סיבת בואו בידיים ריקניות, החליט לעת עתה להיכנס לבית המדרש המקומי, וכשימצא עצה בדבר ייכנס לביתו.

משנכנס לבית המדרש ופתח את הגמרא נשכח ממנו לגמרי עולם ומלואו... הוא צלל לעומקה של סוגיא, ולמד בקול גדול כדרכו את הגמרא הקדושה. כך חלפה שעה ועוד שעה, והנה מחוץ לבית המדרש עבר בדרכו בנו 'הערש מילע' הקטן, ומחלונות

ניתן להנציח את העלון לשפות, לברכה והצלחה או ליאריצייט

שהפריץ מהמרכבה בא הנה, וכנראה יבקש את ארנקו האבוד ויקח את כל הכסף...

חיך אביו בשמחה, ואמר: לויף שנעל, הערש מילעלעל בעהט ביי איהם א'ברכה בטרם יילן! [רוץ מהר ובקש ממנו ברכה].

ללמדך שכל מצוה שעושה האדם במסירות נפש, וללא פניות, זוכה לראות בה נסים גלויים. ואין שום אדם עשה ענין מן הצדקה! ואם רואים אנשים שנתנו צדקה ונעשו עניים, כנראה שהיה מעורב בצדקה שלהם נגיעות ופניות שונות. אבל הצדקה הנעשית לשם מצוה אינה מפסדת כלום, אדרבה על שכיזאז בזה מעיד בנו הכתוב (מלאכי ג. ט): 'בחנוני נא בזאת אמר ד' צבאו'ת אם לא אפתח לכם את ארובות השמים, והריקותי לכם ברכה עד בלי די', אמן.

[פסיחות, קובץ 500011]

<< >>

בהגיע הרה"ק בעל "בני יששכר" זצוק"ל לשנת הח"ן, בהיותו בן 58 שנה, הרגיש שלא יאריך ימים, וביקש מהשי"ת ששלושה ימים לפני מותו יחלה, כדי שיוכל להכין את עצמו כראוי.

ואכן כך הווה, הצדיק חלה ונפל למשכב, ובאותה עת נולד בן לבתו והיא נכנסה להזמין את אביה לשמחת הברית, וביקשה ממנו לשמש דרכו בסנדקאות, וגם שיתן שם לרץ הנולד כנהוג.

השיב לה אביה, כעת כבר אין כוחי במוצאי צאת לסנדקאות, ובנוגע לשם של התינוק כבר תדעי בעצמך...

היה הבני יששכר שוכב במיטתו כשנתלמדיו הקרובים סובבים אותו כחומה, והכל מתפללים ומתחננים לרפואתו.

והנה פתאום בא במרוצה איש סוחר נכבד ונכנס מיד לחדרו של הרבי, וסיפר לפניו שמזה תקופה ארוכה הוא עמל לאגור צמר הרבה, כדי שיהיה מן המוכן בידו לימים הקרים והקפואים לחמם את בני ישראל ולמכור את הצמר הרב. אך משום מה אין לסחורתו גואל, בחוץ אל כל כך קר... ואין מספיק ביקוש לסחורה שהשקיע בה כל כך הרבה, ומה יעשה עם כל הצמר הזה?

הרבי התחייך, ובמאור פנים השיב לסוחר הבלתי מוכר: אל דאגה, עוד יגיעו ימים קרים, ואף קרים מאוד! הסחורה הטובה שלך תצטרך בכל בית בישראל! ותיכף יצא הסוחר בשמחה רבה מן הבית.

לא חלפה שעה קלה לאחר שהסוחר האלמוני עזב את הבית, והגיעה שעת יציאת נשמה, נצחו אראלים את המצוקים, ונשמתו הקדושה עלתה בסערה השמימיה.

התלמידים הגדולים נדברו ביניהם על הופעתו המשונה של הסוחר הלז ממש סמוך לפטירת רבו, ואמרו שכנראה היה זה אחד מן הלוי צדיקים נסתרים, או אבא אליהו זכור לטוב, שבא לרמז לפניו על ה'סחורה' הגדולה שהכין ועמל כל ימיו במסירות נפש עבור עם בני ישראל, ורצה לחזק את לבבו שבוודאי תעמוד עבודתו הגדולה וספריו הקדושים להאיר הדרך לפניהם, ולחמם את לבבם בקור הרוחני הנורא היורד לעולם בעקבתא דמשיחא!

אולם כששמע את דבריהם, בנו ממשין דרכו הרה"ק רבי דוד מדינוב זצוק"ל, שכנראה רצה להסתיר הדבר, אמר: יכולני לפרש זאת גם על פי פשוטות, היה זה אמנם סוחר פשוט... אלא שבהיות שכל ימיו היה אבי י"ע חפץ להיטיב עם ישראל, והשתוקק מאוד בטרם יעזוב את העולם להיטיב עם עוה"י ויהי! שלחו לו מן השמים את הסוחר הזה ממש לפני מיתתו, כדי שייצא מן העולם מתוך הטובה והחסד שהשפיע לבני ישראל.

ובכן השאיר הסימן בידיו, שכשם שפטרנו מן העולם היתה מתוך החסד והרחמים שעזר לאיש ישראל, כן ממשין אף לאחר פטירתו מוסיף והולך תמיד, צדיקים אין להם מנוחה לא בזה ולא בבה, להתפלל ולהעתיך בעבורנו בקודש, להשפיע עלינו ממרומים ברכה וישועה למלאות כל משאלות ליבנו לטובה, אמן. [ש]

זכורנו יצו עלינו ועל כל ישראל

על הברכה יעמדו

התורמים להפצת העלון

לקבלת העלון בכייל (דוא"ר) נא לשלוח לבייל הפצו"ב

גליליפו

קשת הרשת
מרכז יח"ר וקרית מתיבתא
02-6257948
info@keshet-hareshet.co.il

גרפצ'יק
סל: 02-5002321

לע"נ הבחור שמואל
מאיר ז"ל בן יבלחט"א
רבי ישראל יצחק
ולב"ע יח נסלו תנצבה.

לע"נ מרת חיה
סאסא בת לאה
נלב"ע י' סיון
תנצבה.

שרה שיינדל
בת טילה רחה
להצלחה בכל
העניינים

האחים היקרים העומדים תמיד לימין רבינו
הרב יהודה בן שרה שיינדל
והרב שאול יחזקאל בן שרה שיינדל
וכל משפחתם - להצלחה בכל העניינים

יוסף בן
טילה רחה
לרפואה
שלימה

יר'ל ע"י קהילת שבת בביית ד' | רח' ישעיהו 7 ירושלים טל: 05276-10455 078-3331109 | shivti11@gmail.com

יהודי יקר! אל תחזיק טובה לעצמך, הנך עוזמן להדפיס ולהפיץ את העלון באזור פגועיך ולהיות שותף לזיכוי הרבים. הפענוניים יקבלו את העלון בכייל (אפשר גם ישירות לרפוס) בקובץ בהדפסה.

Anyone Interested in receiving Tiv Hakehila weekly in Hebrew or English should Email - Sheldon@hpins.net Or | zelig@gmail.com or text 718-249-7173